

Sygn. akt: I C 2684/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2014 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie w I Wydziale Cywilnym

w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Dalba

Protokolant: Anna Szwed

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko **P. J.**

o zapłatę

oddala powództwo

Sygn. akt I C 2684/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 kwietnia 2014 roku powód (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (poprzednio (...) Spółka jawna z siedzibą w W.) wniósł przeciwko pozwanemu P. J. o zapłatę kwoty 1.995,04 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pełnomocnik powoda wyjaśnił, iż pozwany był studentem w Wyższej Szkole Społeczno- (...) w W. w związku z zawartą umową o świadczenie usług edukacyjnych. Pozwany zobowiązał się więc, że w zamian za kształcenie w w/w uczelni będzie uiszczał opłaty za zajęcia dydaktyczne (w tym czesne). Pomimo przyjętego zobowiązania w zakresie ponoszenia opłat związanych z odbywaniem studiów, pozwany zaprzestał regulowania należnych opłat względem uczelni. Powstała w ten sposób zindywidualizowaną wierzytelność względem pozwanego Uczelnia Wyższa przelała na rzecz powoda / k. 2-4v./.

Nakazem zapłaty z dnia 29 maja 2014 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględnił dochodzone roszczenie w całości wraz z kosztami procesu / k. 44/.

W sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty pozwany P. J. zaskarżył ww. nakaz zapłaty w całości i wniósł o oddalenie powództwa. W sprzeciwie pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia / k. 48-49/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 sierpnia 2004 roku P. J. zawarł kontrakt z Wyższą Szkołą Społeczno- (...) w W., na mocy którego Szkoła zobowiązała się do zapewnienia studentowi miejsca na Wydziale Ekonomii, zaś Student zobowiązywał się m.in. do zapłaty czesnego za każdy rok studiów / k. 21 - kontrakt: szkoła-student/.

Decyzją z dnia 11 stycznia 2006 roku P. J. został skreślony z listy studentów Wyższej Szkoły Społeczno- (...) / k. 38 – decyzja prodziekana/.

Według stanu na dzień 4 lipca 2011 roku P. J. zalegał z zapłatą czesnego w kwotach: 50 zł. z terminem płatności do 20-05-2005 r., 230 zł. z terminem płatności do 20-09-2005 roku, 230 zł. z terminem płatności do 20-10-2005 roku, 230 zł. z terminem płatności do 20-11-2005 roku, 230 zł. z terminem płatności do 20-12-2005 roku / k. 35 – rozliczenie z kontrahentem/.

W dniu 25 lipca 2011 roku Wyższa Szkoła Społeczno- (...) z siedzibą w W. sprzedała (...) Spółka jawna z siedzibą w W. powyższe wierzytelności pieniężne w celu ich windykacji / k. 39-40 – umowa sprzedaży wierzytelności; k. 7-9 – odpis pełny z Rejestru Przedsiębiorców/.

Wezwaniem z dnia 26 lipca 2011 roku powód poinformował P. J. o zawartej umowie cesji i wezwał go do zapłaty łącznej kwoty 1.649,76 zł. (970 zł. – z tytułu nieopłaconego czesnego; 679,76 zł. – naliczone odsetki) w terminie 21 dni od daty nadania wezwania / k. 30/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie analizy akt sprawy, na które złożyły się dokumenty wskazane i opisane w treści, nie kwestionowane przez żadną ze stron oraz zeznań powoda P. J. / k. 69/, mających charakter uzupełniający.

Zebrane dowody stanowiły wystarczającą podstawę do wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata (art. 118 k.c.).

Z kolei zgodnie z przepisem art. 751 pkt 2 k.c. z upływem lat dwóch przedawniają się: roszczenia z tytułu utrzymania, pielęgnowania, wychowania lub nauki, jeżeli przysługują osobom trudniącym się zawodowo takimi czynnościami albo osobom utrzymującym zakłady na ten cel przeznaczone.

Kodeks cywilny w sposób jednoznaczny nakazuje do roszczeń z tytułu nauki stosować powołane wyżej przepisy nawet wówczas, kiedy roszczenia te przysługują podmiotom trudniącym się zawodowo i w sposób zorganizowany świadczeniem tych usług, co oznacza, że do wszystkich takich nienazwanych umów należy stosować przepisy o zleceniu. Z tej przyczyny więc bez znaczenia jest wywód pozwanego wskazujący na różnicę pomiędzy istotą usług związanych z nauką, a istotą samego zlecenia.

A zatem przepis art. 751 k.c. znajduje zastosowanie jedynie do niektórych roszczeń wynikających ze stosunku zlecenia, o ile przysługują one podmiotom o szczególnym statusie, a więc osobom trudniącym się zawodowo czynnościami w zakresie utrzymania, pielęgnowania, wychowania lub nauki albo osobom utrzymującym zakłady na ten cel przeznaczone. Przepis art. 751 pkt. 2 k.c. posługuje się bardzo ogólnym pojęciem „roszczenia z tytułu nauki” i nie ma przeszkód do jego stosowania w przypadku dochodzenia przez uczelnię wyższą (ewentualnie jego następcę prawnego) opłat czesnego za studia i usługi edukacyjne. Wymóg stosowania powołanego przepisu jedynie do roszczeń podmiotów w nim określonych również nie wyłącza możliwości powołania się na dwuletni termin przedawnienia.

W rozpatrywanym stanie faktycznym przedmiotowa umowa o świadczenie usług edukacyjnych jest umową cywilną, która została zawarta przed wejściem w życie ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572). W ocenie Sądu orzekającego do świadczeń z tej umowy należy odpowiednio stosować przepisy art. 750 k.c. w zw. z art. 751 pkt 2 k.c., w tym także co do okresu przedawnienia. Nieuzasadniony byłby pogląd, że spod regulacji art. 750 k.c. i art. 751 pkt 2 k.c. wyłączona jest nauka w ramach szkolnictwa wyższego z uwagi na normy szczególnie wynikające z ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, która nie obowiązywała w dniu zawarcia umowy . Warto w tym miejscu dodać, że w sporządzanych w literaturze przykładowych wykazach stanów faktycznych zaliczanych do umów o świadczenie usług z art. 750 k.c. zawsze wymieniano umowy o nauczanie (por. np.

A. Szpunar [w:] S. Grzybowski (red.), System prawa cywilnego. Prawo zobowiązań – Część szczegółowa, Wyd. PAN 1976, s. 405 i nast.).

Reasumując, raty przedmiotowego świadczenia w ocenie Sądu uległy przedawnieniu odpowiednio z dniem 21- maja, września, października, listopada, grudnia 2007 roku.

Na marginesie rozważań, odnosząc się do stanowiska powoda zawartego w piśmie procesowym z dnia 7 sierpnia 2014 roku / k. 53-59/, zgodnie z którym przedmiotowa umowa stanowiła de facto umowę o świadczenie usług edukacyjnych, o których mowa w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym, podnieść należy, co następuje.

Zgodnie z przepisem art. 160a. ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2012 r., poz. 572), w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2014 roku, nadanym przez ustawę z dnia 11 lipca 2014 roku – o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014 r., poz. 1198) warunki pobierania opłat związanych z odbywaniem studiów, o których mowa w art. 98 ust. 1 pkt 5, oraz opłat za usługi edukacyjne, o których mowa w art. 99 ust. 1 pkt 1-6, a także wysokość tych opłat określa umowa między uczelnią a studentem lub osobą przyjętą na studia, zawarta w formie pisemnej pod rygorem nieważności (ust. 1). Umowa jest zawierana nie wcześniej niż po wydaniu decyzji o przyjęciu na studia i nie później niż w terminie trzydziestu dni od rozpoczęcia zajęć (ust. 2). Umowa jest zawierana na cały przewidywany okres studiów; student nie jest obowiązany do uiszczania opłat innych niż określone w umowie (ust. 3). Opłaty określone w umowie uczelnia może pobierać nie wcześniej niż po jej zawarciu (ust. 4). Roszczenia wynikające z umowy przedawniają się z upływem trzech lat (ust. 7).

Z kolei zgodnie ze wspomnianą powyżej ustawą zmieniającą z dnia 11 lipca 2014 roku do umów w sprawie warunków odpłatności za studia lub usługi edukacyjne, o których mowa w art. 99 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepis art. 160a ust. 7 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą (art. 32).

Z kolei zgodnie z przepisem art. 1 ustawy o szkolnictwie wyższym ustawę tę stosuje się do publicznych i niepublicznych szkół wyższych (ust. 1). Ustawy nie stosuje się natomiast do szkół wyższych i wyższych seminariów duchownych prowadzonych przez kościoły i związki wyznaniowe, z wyjątkiem Katolickiego (...) L., chyba że ustawa lub umowa między rządem a władzami kościołów lub związków wyznaniowych stanowi inaczej (ust. 2).

Z powyższego zatem wynika, iż przepisy ustawy stosuje się także do uczelni niepublicznych, w tym także przepis art. 160a.

Ustawa z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym weszła w życie z dniem 1 września 2005 roku. Przedmiotowa umowa o świadczenie usług edukacyjnych została zwarta w dniu 30 sierpnia 2004 roku, a więc przed dniem wejścia w życie ustawy.

Mając na względzie powyższe, podzielając stanowisko powoda, należałoby konsekwentnie przyjąć, iż roszczenie nabywcy wierzytelności z tytułu chesnego uległo przedawnieniu z upływem trzech lat licząc od daty płatności poszczególnych kwot, tj. odpowiednio z dniem 21- maja, września, października, listopada, grudnia 2008 roku.

Pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 23 kwietnia 2014 r. a więc po upływie okresu przedawnienia.

Z dotychczasowych rozważań wynika zatem, iż roszczenie powoda uległoby przedawnieniu, zarówno przy przyjęciu terminu dwuletniego jak i terminu trzyletniego.

Wskazać należy, iż termin przedawnienia może ulec przerwaniu. Zgodnie bowiem z art. 123 § 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje i przez wszczęcie mediacji.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, że bieg przedawnienia roszczenia został przerwany. Strona powodowa nie wskazała - zgodnie z ciężarem dowodu - czy została podjęta przeciwko pozwanemu czynność w postępowaniu sądowym, czy w postępowaniu egzekucyjnym (zwanym potocznie komorniczym), która to czynność spowodowałaby przerwanie biegu terminu przedawnienia.

Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (art. 481 § 1 k.c.). Od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy (art. 482 § 2 k.c.).

Zgodnie z poglądem wyrażonym, m.in. w uchwale Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 26 stycznia 2005 r., III CZP 42/04, ustanowiony w art. 118 k.c. termin przedawnienia roszczeń o świadczenia okresowe stosuje się do roszczeń o odsetki za opóźnienie także wtedy, gdy roszczenie główne ulega przedawnieniu w terminie określonym w art. 554 k.c. Roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się jednak najpóźniej z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego (opubl. OSNC 2005/9/149, Prok.i Pr.-wkł. 2005/6/30, OSP 2006/1/1, Wokanda 2005/3/1, Biul.SN 2005/1/9, M.Prawn. 2005/4/178, M.Prawn. 2005/13/647).

Jak zostało wyjaśnione w uzasadnieniu tej uchwały szeroko także jest przyjęta wspólnie w poszczególnych systemach prawnych oraz w obrocie międzynarodowym, wywodzona z akcesoryjności reguła, że wraz z przedawnieniem się roszczenia głównego przedawniają się roszczenia o świadczenia uboczne, choćby nawet nie upłynął jeszcze termin ich przedawnienia. Regułę tę należy uznać za obowiązującą również w prawie polskim, pomimo niewyrażenia jej wprost w kodeksie cywilnym. Odrębną kwestią jest zakres zastosowania tej reguły. W szczególności wyłania się pytanie, czy należy nią objąć, tak jak przyjmowało orzecznictwo państwowych komisji arbitrażowych, również przypadki, w których roszczenie o świadczenie główne wygasło przed upływem terminu jego przedawnienia, np. na skutek wykonania, czy też, tak jak się przyjmuje na gruncie niektórych obcych ustawodawstw, przypadki te powinny być wyłączone spod działania omawianej reguły. Za trafną należy uznać drugą ewentualność, gdyż przedawnienie się roszczeń ubocznych wraz z przedawnieniem się roszczenia głównego przyjmuje się dlatego, żeby przy okazji sporów o roszczenia uboczne nie dochodziło do przekreślenia znaczenia przedawnienia się roszczenia głównego. We wskazanych przypadkach argument ten odpada. Na czoło wysuwa się nie upływ terminu przedawnienia roszczenia głównego, lecz następujące przed upływem tego terminu zdarzenie powodujące wygaśnięcie roszczenia głównego, np. uczynienie zadość temu roszczeniu (wykonanie świadczenia głównego). Wspomniane zdarzenie potwierdza, że roszczenie główne istniało i tym samym daje podstawę do uznania, iż pozostałe w mocy roszczenia uboczne uległy z chwilą tego zdarzenia niejako przekształceniu w roszczenia główne. W związku z tym przedawnienie ich powinno być odtąd rozpatrywane samodzielnie. [...] nie do pogodzenia z celem omawianej reguły byłoby stosowanie jej wtedy, gdy przed przedawnieniem się roszczenia głównego doszło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia o świadczenie uboczne. W takiej sytuacji odpada potrzeba ochrony dłużnika przed dochodzeniem roszczenia ubocznego po upływie terminu przedawnienia roszczenia głównego, gdy nie upłynął jeszcze własny termin przedawnienia roszczenia ubocznego. Szczególnie widoczne jest to w przypadku przerwania biegu przedawnienia roszczenia o świadczenie uboczne przez wytoczenie powództwa o to roszczenie. W tym przypadku nie można osiągnąć celu w postaci zapobieżenia sporom o roszczenie uboczne związane z przedawnionym roszczeniem głównym, skoro spór o to roszczenie rozpoczął się jeszcze przed upływem terminu przedawnienia roszczenia głównego.

W ocenie Sądu uległo przedawnieniu również roszczenie o skapitalizowane odsetki z uwagi upływ trzyletniego terminu przedawnienia.

Mając względzie powyższe Sąd oddalił powództwo w całości.

ZARZĄDZENIE

(...).